Autorita Božieho slova

Category: Biblia
written by Drahoslav Vajda | 1. júla 2026

Článok zo sedemdielneho cyklu „Činnosť Božieho slova“ – II. diel

V predchádzajúcom článku (I. diel – Prológ) sme uviedli, že Božie slovo je najvyššou autoritou, skrze ktorú Boh hovorí k svojmu ľudu. V tomto diely sa budeme tejto téme venovať podrobnejšie[1)].

Začneme textom veršov Ján 10:34-36. Tu Pán Ježiš hovorí k Židom a obhajuje svoje prehlásenie, že je Boží Syn, ktoré Židia napadli a odmietali. Kristus sa dovoláva Starého zákona, ktorý označuje výrazom: „váš zákon

*„Ježiš im odpovedal: Či nie je napísané **vo vašom zákone**: Ja som povedal: Bohovia ste? Ak teda tých nazval bohmi, ku ktorým sa stalo **slovo Božie**, – a **Písmo** nemožno zrušiť – vy hovoríte tomu, ktorého posvätil Otec a poslal na svet, vraj rúhaš sa, pretože som povedal: Syn Boží som?*“ (Ján 10:34-36)

Pán Ježiš vo svojej odpovedi sám použil dvoch pomenovaní (titulov) pre označenie Biblie, ktoré sa odvtedy stále používajú. Prvým je: „Božie slovo“ a druhým „Písmo“. Obe pomenovania majú svoj význam, obe hovoria o dôležitosti Biblie.

Keď hovorí, že Biblia je „Božie slovo“ tak hovorí, že pravda zjavená v nej nemá pôvod u ľudí, ale u Boha. Aj keď bolo viacero ľudí a rôznym spôsobom používaných k tomu, aby Božie slovo doručili ľuďom, títo ľudia boli jednoducho len nástrojmi v Božích rukách. V žiadnom prípade posolstvo Biblie svoj pôvod nemá v ľuďoch, ale len a výhradne v Bohu samom.

Keď používa titul „Písmo“, hovorí o Bohom vymedzený rozsah Biblie. Výraz Písmo doslovne znamená: „to, čo bolo zapísané“. Biblia neobsahuje úplný záznam toho, čo Boh k svojim služobníkom od veku (v celej histórii) hovoril. Potrebujeme rozumieť, že aj keď je Biblia naprosto pravdivá a autoritatívna, je tiež selektívna. Jej posolstvo je určené ľuďom a je vyjadrené slovami a pojmami, ktorým ľudia môžu rozumieť. Jej ústrednou témou a zámerom je dobro človeka. Zjavuje predovšetkým podstatu a dôsledky hriechu a cestu vyslobodenia človeka z hriechu a jeho dôsledkov skrze vieru v Ježiša Krista.

Z tohto pohľadu si uvedomme význam slov Pána Ježiša z Jána 10:35. Nielenže dáva svoju osobnú pečať hlavným titulom Biblie – „Božie slovo“ a „Písmo“, ale tiež dáva svoju pečať na naprostú autoritu Biblii, keď hovorí: *„a **Písmo** nemožno zrušiť*“. Tento krátky a stručný výraz v sebe obsahuje všetky prehlásenia o najvyššej a božskej autorite, ktoré ú a môžu byť o Biblii

urobené. Výrazom *„**Písmo** nemožno zrušiť“* je povedané všetko o najvyššej autorite Biblie, o jej autoritatívnej nadradenosti nad všetkým ostatným zjavením.

Biblia zjavuje, že pri jej zostavení a napísaní bol zvrchovaný neviditeľný vplyv, ktorým bol Boh spojený s duchom a mysľou ľudí, ktorí zapisovali Božie slovo, Bibliu a zaisťoval ich vedenie. Ten neviditeľný vplyv je Svätý Duch – vlastný Boží Duch (2. Patrov1:21; 2. Timotejovi 3:16). On viedol Božích služobníkov v uložení Božieho slova vo forme písaného textu Biblie. A je to ten istý Svätý Duch, ktorý, keď si čítame Bibliu, berie literami zapísané Božie slovo a v našom duchu ho premieňa na živú tvorivú Božiu silu. Ďakujeme milostivému Bohu, že nám v znovuzrodení okrem nového srdca a nášho nového ducha a dal nám na prebývanie aj svojho Svätého Ducha, ktorý nám teraz oživuje zapísané biblické texty. Taká je aj moja skúsenosť. Píšem o tom v článku „Biblia – kniha napísaná pre mňa“[2)].

V Žalmoch často nachádzame zvrchovanosť autority Božieho slova vyjadrenú výrazmi ako: „Tvoje slovo stojí na veky“; „Tvoje slovo je pravda“ a pod. Tak tomu je v Žalme 119: *„Hospodine, tvoje slovo stojí na veky na nebesiach. Tvoja pravda na pokolenie a pokolenie…“* (verše 89-90); *„Sumou tvojho slova je pravda…“* (verš 160).

Biblia je večné Božie slovo. Nie je len vecou časnosti, ale aj večnosti. *„Nebo a zem pominú, ale moje slová nikdy nepominú“* hovorí náš Pán Ježiš Kristus v Matúš 24:35. Rovnako oznamuje aj v kázni na hore: *„Nedomnievajte sa, že som prišiel zrušiť zákon alebo prorokov: neprišiel som zrušiť, ale naplniť“* (Matúš 5:17). Výraz „zákon a proroci“ bol všeobecne používaný k pomenovaniu starozákonných písem ako celku [1)].

A pokračoval: *„Lebo amen vám hovorím, že dokiaľ nepominie nebo a zem, ani len jediné jota alebo jeden puntík nepominie zo zákona, dokiaľ sa všetko nestane“* (verš 18). Výraz „zákon“ bol používaný k označeniu piatich Mojžišových kníh, alebo tiež aj k označeniu celého Starého zákona[1)].

Slovo „jota“ v pôvodine zhruba odpovedá nášmu apostrofu[1)]. Slovo „puntík“ označuje malú vlnku nad písmenom alebo rožtek v rohu hebrejského písmena, keď slúži k odlíšení tohto písmena od iného písmena veľmi podobného tvaru. Kristus tu hovorí, že originálny hebrejský text[1)] je tak originálny a autoritatívny, že ani najmenšia časť textu, menšia než čiarka, nemôže byť zmenená alebo odstránená. To dôrazné a silné potvrdenie absolútnej presnosti a autority starozákonných písiem samotným Božím Synom.

Kristus v priebehu celého svojho pozemského vyučovania dôsledne zachovával tento postoj k starozákonným písmam. Napríklad, v Matúšovi 19:3-9 čítame, že keď k nemu prišli farizeji s otázkou o manželstve a rozvode, odpovedal im odkazom na popis stvorenia človeka v prvých kapitolách knihy Genezis (1. kniha Mojžišova): *„A on odpovedal a riekol im: Či ste nečítali, že ten, ktorý ich učinil, od počiatku učinil ich muža a ženu“* (verš 4).

Keď sadúceovia položili Ježišovi otázku, Matúš 22:31-32, o vzkriesení mŕtvych, odpovedal im odkazom na opis situácie Mojžiša pri horiacom kry, ktorý sa nachádza v druhej knihe Mojžišovej. Rovnako ako farizeom i sadúceom

Kristus dáva odpoveď vo forme otázky: „ *A o zmŕtvychvstaní mŕtvych či ste nečítali, čo vám je povedané od Boha, ktorý povedal: Ja som Boh Abrahámov, Boh Izákov a Boh Jakobov? Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých*“. Cituje tu z knihy Exodus 3:6. Keď cituje tieto slová, ktoré boli napísané vzhľadom na tú dobu pred päťnástimi storočiami, hovorí im: „*či ste nečítali, čo vám **je** povedané od Boha*“. Kristus sa teda nedíva na Mojžišove knihy ako na historický dokument o minulosti, ale ako na živé, aktuálne a autoritatívne posolstvo ľudu svojej doby. Päťnásť storočí neubralo Mojžišovmu záznamu životnosť, presnosť ani autoritu.

Kristus nielenže v celom svojom pozemskom učení zdôrazňoval nespochybniteľnú a úplnú presnosť starozákonných písiem, ale zdôrazňoval ich naprostú autoritu nad celým priebehom vlastného pozemského života. Od jeho narodenia až do smrti a vzkriesenia bolo všetko v jeho živote riadené zásadou: „aby sa naplnilo“. To, čo sa malo naplniť, bolo niektoré dôležité miesto Starého zákona. Uvedieme pre ilustráciu také udalosti:

Narodenie z panny; narodenie v Betleheme; útek do Egypta; život v Nazarete; pomazanie Svätým Duchom; jeho služba v Galilei; uzdravovanie nemocných; odmietnutie jeho učení a zázrakov Židmi; používanie podobenstiev; bol zradený priateľom; bol opustený svojimi učeníkmi; bol nenávidený bez príčiny; bol odsúdený so zločincami; jeho odev bol rozdelený losom; keď žíznil, bol mu ponúknutý ocot; jeho telo bolo prebodnuté, ale kosti mu neboli zlámané; bol pochovaný v hrobe bohatého; tretieho dňa vstal z mŕtvych. Tento zoznam určite nie je vyčerpávajúci. O každej z nich bolo napísané, že sa stala, aby sa naplnilo Písmo Starého zákona. Celý pozemský život Ježiša bol v každom ohľade a v každej situácii ovládaný a riadený absolútnou autoritou starozákonných písiem.

To boli starozákonné písma. Teraz sa od Starého zákona obrátime k Novému zákonu a budeme sa zaujímať, aká autorita je pripísaná jemu.

Pán Ježiš počas svojej pozemskej služby nenapísal ani jedno slovo a nezanechal po sebe žiadnu písomnú pamiatku. Výnimkou bola len situácia, keď písal prstom na zem v prítomnosti ženy pristihnutej pri cudzoložstve. Napriek tomu svojim učeníkom prikazuje odovzdať záznam o jeho službe a kázaní všetkým národom na celej zemi: „*A tak iďte, čiňte učeníkmi všetky národy krstiac ich vo meno Otca i Syna i Svätého Ducha učiac ich zachovávať všetko, čokoľvek som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skonania sveta. Amen*“ (Matúš 28:19-20). Aj z verša Matúš 23:34 vyplýva, že záznam jeho služby má byť zachovaný písomnej forme.

Nad toto Ježiš zabezpečil, aby jeho učenie bolo zachované v nezmenenom obsahu. O tomto zabezpečení čítame v Ján 14:26 „*Ale Tešiteľ, Svätý Duch, ktorého pošle Otec v mojom mene, ten vás naučí všetkému a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal*“. Podobne aj v 16:13.-15. Okrem tohto, z týchto veršov môžeme rozumieť, že sú to opatrenia pre presnosť záznamu týkajúce sa minulosti aj opatrenia, týkajúce sa budúcnosti. Opatrenia pre minulosť sú v slovách: „*pripomenie vám všetko, čo som vám povedal*“. Opatrenia pre budúcnosť: „*uvedie vás do každej pravdy… aj budúce veci vám bude zvestovať*“.

Z týchto veršov vidíme, že presnosť a autorita Nového zákona, tak ako aj

Starého zákona, nezáleží na ľudskom faktore (pozorovaní alebo porozumení), ale na vyučovaní, vedení a riadení Svätým Duchom. Písma Starého a Nového zákona sú vdýchnuté Bohom – apoštol Pavol to pripomína Timotejovi (2. Timotejovi 3:16-17).

Aj apoštoli Pána Ježiša tomu takto rozumeli a v takejto autorite zborom svoje listy posielali. Apoštol Peter v 2. Petrov 3:1-2 píše: „*Toto vám, milovaní, píšem už druhý list, v ktorých to listoch upomínaním povzbudzujem vašu čistú myseľ, aby ste pamätali na slová, ktoré predpovedali svätí proroci, a na svojich apoštolov prikázanie Pána a Spasiteľa…*“. Tu apoštol Peter kladie písma starozákonných prorokov a prikázania Kristových apoštolov vedľa seba a s rovnakou autoritou.

Ďalej vo veršoch 15 a 16 tejto kapitoly apoštol Peter uznáva a potvrdzuje Božiu autoritu listov apoštola Pavla – hovorí: „*A zhovievavosť nášho Pána považujte za spasenie, ako vám aj náš milovaný brat Pavel písal podľa jemu danej múdrosti, ako aj vo všetkých listoch, keď v nich hovorí o tomto, v ktorých sú niektoré ťažko pochopiteľné veci, ktoré neučení a neupevnení prekrúcajú* ***ako aj ostatné písma*** *na svoje vlastné zatratenie*“. Petrove slová ukazujú, že ešte za Pavlovho života ostatní apoštoli uznávali, že Pavlove listy majú plnú autoritu ostatných písiem Biblie. Pri tom apoštol Pavol osobne nepoznal Ježiša počas jeho pozemskej služby. Presnosť a autorita Pavlovho osobného vyučenia zborov a jeho listov záležala výhradne na nadprirodzenej inšpirácii a zjavení Svätého Ducha. Toto platí aj o Lukášovi, ktorý nemal titul apoštol, nepatril medzi dvanástich.

V závere môžeme na základe výpovedí písem Starého a Nového zákona konštatovať, že dokonalá presnosť a autorita Starého a Nového zákona nie je postavená na premenlivých a omylných schopnostiach ľudských bytostí, ale na Božom nadprirodzenom vedení a zjavení Svätým Duchom. Z tohto poznania máme tiež porozumenie, že Starý a Nový zákon sa navzájom potvrdzujú a doplňujú a vytvárajú súvisle, kompaktné, úplné a ku všetkému dostatočné Božie zjavenie.

1) Zoznam literatúry, položka 27 a) Kniha I: *Základy víry*, str.20 – 26